

Lorestan University

Development of Entrepreneurial Universities; Needs and Strategies (Meta-Synthesis Approach)

Saeed Farahbakhsh¹ , Iraj Nikpey² and Alireza Mohammadi Dakamvand³

1. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature & Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. Email: farahbakhsh.s@lu.ac.ir
2. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature & Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. Email: nikpay.i@lu.ac.ir
3. Corresponding Author, PhD Student, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature & Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. Email: mohamadi.al@fh.lu.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received 03 October 2025
Received in revised form 25
December 2025
Accepted 24 February 2026
Available online 21 March
2026

Keywords:

Entrepreneurial University,
Development,
Needs,
Desired Situation,
Meta-Synthesis

ABSTRACT

Objective: The new attitude to the mission of entrepreneurial universities as institutions that contribute to national economic growth and accelerate regional competitiveness goes far beyond knowledge transfer. Therefore, this research focuses on the development of entrepreneurial universities, needs and strategies, as well as the realization of desired goals in this field.

Method: The present qualitative research was conducted with a meta-synthesis approach and using the seven-stage model of Sandelowski and Barso. mofanpanim dar ghaleb kodehaye baz, mazamin farei ve seps mazamin esli tabaghesbandi shodand.

Results: These codes were subsequently categorized according to their relevance and semantic connections into eight sub-themes: flexibility in roles and organizational structure, educational-research planning, resources and facilities, creating a link between the university and the market economy, expanding communication with capable organizations, strategic legislation and policies, professional principles of entrepreneurship, and a clear definition of perspectives. These sub-themes were consolidated into three main themes: internal organizational mechanisms design, communication scope, and management strategies.

Conclusions: Concepts such as decentralization and delegation of authority, connection of the university to economic markets and giving the young generation the opportunity to demonstrate their capabilities are the most prominent points from previous studies, among the results of this research.

Cite this article: Farahbakhsh, S., Nikpey, I. & Mohammadi Dakamvand, A. (2026). Development of Entrepreneurial Universities; Needs and Strategies (Meta-Synthesis Approach). *New Research in Islamic Humanities Studies*, 4 (8), 1-23. <https://doi.org/10.22034/api.2025.2054686.1208>

© Author(s) retain the copyright and full publishing rights.

DOI: <https://doi.org/10.22034/api.2025.2054686.1208>

Publisher: Lorestan University.

Introduction

In every society, the higher education system and universities constitute a vital and influential sector. This system profoundly impacts various dimensions of society—social, cultural, economic, and political—by fostering intellectual growth, personal development, and the realization of human potential (Toosi et al., 2022). However, in contemporary Iran, a significant gap between academia and industry, combined with a misalignment between university functions and societal needs, alongside financial constraints, has created numerous challenges for the higher education system. These issues have resulted in inefficient resource utilization and have impeded national development (Ahmadi et al., 2022). In today's rapidly evolving environment, the survival of organizations depends on purposeful innovation in service delivery, product development, and value creation. The swift pace of technological advancements, coupled with the obsolescence of outdated technologies, has shortened the lifecycle of products and services, thereby reducing organizational longevity (Siguenza et al., 2020). To navigate these transformative shifts, society must embrace entrepreneurship and prioritize the education and cultivation of entrepreneurial individuals. The future success of universities—as key societal institutions—depends on their ability to respond effectively to these changes (Bickle & Müller, 2021).

Method

This qualitative study employed a systematic review of existing literature using a meta-synthesis approach. The research sample consisted of scholarly works published between 2014 and 2024, retrieved from academic research databases. The study followed the seven-stage framework proposed by Sandelowski and Barroso (2007) for meta-synthesis, which includes: formulating research questions, conducting a systematic literature review, selecting relevant sources, extracting data, analyzing findings, ensuring quality control, and presenting the results.

Results

From the analysis of the reviewed literature, 120 open codes were identified and grouped into eight sub-themes based on semantic relevance: role and organizational flexibility; educational and research planning; resources and facilities; bridging universities with the market economy; expanding partnerships with capable organizations; strategic laws and policies; professional principles of entrepreneurship; and clearly defined visions. These sub-themes were further consolidated into three overarching themes: the design of internal organizational mechanisms, the scope of external relations, and strategic management approaches. Key concepts included the clear definition of roles; decentralization and delegation of authority; goal-oriented education and research; development of technical infrastructure; integration of universities with economic markets; active engagement with influential economic and political stakeholders for support and investment; fostering a public culture of entrepreneurship; offering youth opportunities to showcase their capabilities; and clearly

articulating the vision and ultimate mission of entrepreneurial universities. These elements were central to the conceptual model developed in this study.

Conclusions

With the growing recognition of entrepreneurial universities and the importance of clearly defined missions aligned with their functions, there is a critical need for ongoing research to ensure continuous monitoring and quality assurance. In examining the development, needs, and strategies of entrepreneurial universities, a review of diverse and multidisciplinary studies has yielded significant insights. The findings highlight the need to enhance or reform various components, such as internal organizational mechanisms, effective communication networks, and essential management strategies. The open codes, organized into sub-themes and main themes, provide practical guidance for implementing necessary reforms and taking appropriate actions to advance entrepreneurial universities.

Author Contributions

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Data Availability Statement

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank the anonymous reviewers for their insightful comments and constructive feedback, which significantly improved the quality of this manuscript. We also extend our gratitude to our colleagues for their valuable discussions and technical support throughout this research.

Ethical Considerations

The authors strictly adhered to the highest standards of research integrity. The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and any other form of scientific misconduct.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

توسعه دانشگاه‌های کارآفرین؛ نیازها و راهبردها (رویکرد فراترکیب)

سعید فرح‌بخش^۱، ایرج نیک‌پی^۲، علی‌رضا محمدی دکاموند^۳ ✉

۱. دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران. رایانامه: farahbakhsh.s@lu.ac.ir

۲. دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران. رایانامه: nikpay.i@lu.ac.ir

۳. نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران. رایانامه: mohamadi.al@fh.lu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی،	هدف: نگرش جدید به مأموریت دانشگاه‌های کارآفرین به عنوان نهادهایی که به رشد اقتصادی ملی کمک می‌کنند و رقابت منطقه‌ای را تسریع می‌بخشند؛ بسیار فراتر از انتقال دانش است. لذا این پژوهش به توسعه دانشگاه‌های کارآفرین؛ نیازها و راهبردها و همین‌طور تحقق اهداف مورد نظر در این زمینه می‌پردازد.
تاریخچه مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۱۱ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۰/۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۲/۰۵ تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۱/۰۱	روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کیفی، با رویکرد فراترکیب و استفاده از الگوی هفت مرحله‌ای الگوی سندلوسکی و بارسو انجام شد. مفاهیم در قالب کدهای باز، مضامین فرعی و سپس مضامین اصلی طبقه‌بندی گردیدند.
کلیدواژه‌ها: دانشگاه کارآفرین، توسعه، نیازها، راهبردها، فراترکیب	یافته‌ها: در قالب ۸ مضمون فرعی انعطاف در سمت‌ها و نمودار سازمانی، برنامه‌ریزی آموزشی-پژوهشی، منابع و امکانات، ایجاد پل اتصال دانشگاه به اقتصاد بازار، افزایش دامنه ارتباطی با سازمان‌های توانمند، قوانین و سیاست‌های راهبردی، اصول حرفه‌ای کارآفرینی، تعریف اثربخش چشم‌اندازها و سه مضمون اصلی طراحی ساز و کارهای درون سازمانی، گستره ارتباطی و استراتژی‌های مدیریتی دسته‌بندی شدند. نتیجه‌گیری: مفاهیمی نظیر تمرکز زدایی و تفویض اختیارات، توسعه زیرساخت‌های فنی دانشگاه و فرصت دادن به نسل جوان برای نمایش توانمندی‌ها به عنوان برجسته‌ترین نکات الگوی استخراجی این پژوهش هستند.

استناد: فرح‌بخش، سعید؛ نیک‌پی، ایرج و محمدی دکاموند، علی‌رضا. (۱۴۰۴). توسعه دانشگاه‌های کارآفرین؛ نیازها و راهبردها (رویکرد فراترکیب). *پژوهش‌های نوین*

در مطالعات علوم انسانی اسلامی، (۸)، ۴، ۲۳-۱. <https://doi.org/10.22034/api.2025.2054686.1208>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه لرستان.

DOI: <https://doi.org/10.22034/api.2025.2054686.1208>

مقدمه

در هر جامعه‌ای، نظام آموزش عالی و دانشگاه بخش مهم و حائز اهمیتی به شمار می‌رود. این نظام اثرات گسترده و چشمگیری بر پیکره جامعه و حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی دارد که زمینه‌ساز رشد و توسعه فکری، بلوغ و تحقق ظرفیت‌های انسانی است (طوسی و همکاران، ۱۴۰۱). امروزه اما گسست نظام دانشگاهی ایران از صنعت و ناهماهنگی میان کارکردهای دانشگاهی با نیازهای جامعه بیرونی از یک سو و کمبود منابع مالی از سوی دیگر، نظام دانشگاهی را با چالش‌های فراوانی مواجه کرده است که موجب هدر رفتن منابع و جا ماندن کشور از دستیابی به توسعه می‌شود (احمدی و همکاران، ۱۴۰۱).

با توجه به اینکه بقای سازمان‌ها در محیط پویای امروز نیازمند نوآوری هدفمند در ارائه خدمات، کالاها و ارزش پیشنهادی است؛ سرعت بالای نوآوری و معرفی فناوری‌های جدید همراه با منسوخ شدن فناوری‌های قدیمی، باعث شده است که محصولات و خدمات سریع‌تر جایگزین شوند و در نتیجه چرخه عمر سازمان‌ها کوتاه‌تر از گذشته شود (Sigüenza et al, 2020). جهت مقابله با این تغییرات شگرف، جامعه نیازمند حرکت به سوی کارآفرینی و تربیت افراد کارآفرین است و موفقیت آینده دانشگاه‌ها به عنوان سازمان‌های مهم در جامعه به توان پاسخگویی آنها در مقابل این تغییر و تحولات وابسته است (Bikel & Müller, 2021). بنابراین در دنیای بسیار رقابتی امروز، دانشگاه‌ها باید برای آموزش دانشجویان، پژوهش و تامین مالی مبارزه کنند (Li et al, 2020). بر همین اساس نقشی که دانشگاه‌ها در تضمین موفقیت جایگاه کارآفرینی ایفا می‌کنند، فراتر از انتقال دانش است (میر و همکاران، ۱۴۰۳) و با توجه به اهمیت نقش آفرینی هرچه بیشتر دانشگاه‌ها و تحول آنها به سمت کارآفرینی و جامعه‌محوری، دچار تحول شده است (سمندعلی اشتهاوردی و همکاران، ۱۴۰۱) که در پی بازتعریف ماموریت دانشگاه‌های کارآفرین در ایفای نقش مبتنی بر پارادایم رشد اقتصاد ملی و تسریع در افزایش رقابت منطقه‌ای، توجه ویژه دولت‌ها را جلب نموده است (Menter, 2024; Radko et al, 2022; Weerasekara et al, 2022). از سوی دیگر ایجاد تفکر کارآفرینی و ورود به کسب و کار در میان دانش‌آموختگان دانشگاهی باعث می‌شود که آنها با بهره‌گیری از استعدادها و بالقوه خود، افرادی خلاق، نوآور و کارآفرین شوند (طوسی و همکاران، ۱۴۰۱). چرا که اصولاً آموزش کارآفرینی یکی از بهترین راه‌ها برای انتقال جمعیت فارغ التحصیلان به بازار کار است (Haddad et al, 2021) و کارآفرینی خود فرایند ایجاد کسب و کارهای جدید از طریق کشف فرصت‌ها و موقعیت‌ها، استفاده از منابع، مسیر ابتکار و خلق ایده‌های بدیع است که چنین امری نیازمند برنامه‌ریزی دقیقی است و فارغ التحصیلان و دانشجویان با بهره‌گیری از تخصص و دانش به روز و لازم در این زمینه، قدرت به کارگیری توانمندی‌ها و استعدادهای خود را به عنوان کارآفرینان موفق در شرایط کنونی خواهند داشت (Parmentola et al, 2021).

در ماموریت نسل سوم دانشگاه‌ها نیز که در اواخر قرن بیستم به دنبال کاهش محدودیت‌های تجاری و حرکت به سوی جهانی‌شدن، آزادسازی و خصوصی‌سازی ایجاد شدند (Hong et al, 2021)؛ به ارتباط فعال دانشگاه و کسب و کار اشاره شده است به طوری که بخش کسب و کار از تحصیلات دانشگاهی به لحاظ اجتماعی و اقتصادی سود می‌برد (Wu et al, 2020; Bustinza et al, 2020). بنابراین نوآوری و ارتقای کارآفرینی از الزامات گذار به سمت اقتصادهای دانش محور است. دانشگاه‌ها دارای موقعیت خوبی برای ایجاد این گفتمان و همچنین نقشی کلیدی در پیشبرد کارآفرینی از طریق تجدید ساختار آموزش و پژوهش با تأکید بر نوآوری و پایداری دارند (Zaidan et al, 2024; Lira & Guerrero, 2023). اما در حالی که دانشگاه‌های کارآفرین به یک مفهوم کلیدی در بحث‌های مربوط به توسعه اقتصادی منطقه‌ای تبدیل شده‌اند؛ ما هنوز از داشتن درک روشنی از توانمندی‌های لازم کوتاهی می‌کنیم. چنین شرایطی به ویژه برای شرایط کشورهای در حال توسعه که عمدتاً از ابتکارات انجام شده در زمینه بازارهای توسعه یافته تقلید کرده‌اند، حیاتی است (Schaeffer et al, 2024). به همین دلیل در پژوهش حاضر به دنبال بررسی مفاهیم کلیدی پژوهش‌های مرتبط با توسعه دانشگاه‌های کارآفرین، نیازها و راهبردها تا دستیابی به وضع مطلوب در یک دهه اخیر، در داخل و خارج کشور هستیم تا دریابیم که پس از گذشت سالیانی

از شروع به کار دانشگاه های کارآفرین با رسالت ویژه خود، بر اساس جدیدترین تحقیقات، چه الزاماتی برای تطبیق با به روزترین مسائل و نیازهای وجود دارد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

دانشگاه کارآفرین با توجه به پیچیدگی دانشگاه به عنوان سازمانی با مأموریت های متعدد و «محصولات و خدمات» متعدد محسوب می شود (Abreu & Grinevich, 2024). اساساً، دانشگاه کارآفرین شامل اساتیدی است که تحقیقات و تدریس خود را در منظری جدید ببینند و ببینند که می توانند از طریق پرورش کارآفرینی و همچنین آموزش جوانان و ارتقای دانش به توسعه اقتصادی و اجتماعی کمک کنند (Etzkowitz & Zhou, 2023). دانشگاه های کارآفرین به دنبال جاری سازی دانش هستند و در تلاشند دانش قبلی تولید شده را بهبود بخشند (Pazirofteh et al, 2020). امروزه ادبیات دانشگاه کارآفرین به سرعت در حال گسترش است. محدودیت و کاهش بودجه دولتی، رقابت جهانی و تقاضاهای متغیر اقتصاد دانش محور موجب شده است موسسات آموزش عالی بیشتر به توسعه اقتصادی و انجام فعالیت های کارآفرینانه توجه داشته باشند (Tunio, 2020). دانشگاه های کارآفرین علیرغم نقش مهمی در حمایت از اقتصاد منطقه ای و رسیدگی به چالش های اجتماعی ایفا می کنند؛ اما اطلاعات کمی در مورد فرآیند توسعه ایده کارآفرینانه و تجاری سازی در آنان وجود دارد (Belitski & Sikorski, 2024). نقش بی بدیلی که در پی مأموریت سوم دانشگاه ها برای نوآوری و توسعه اقتصادی و اجتماعی که در پی آن فاصله بین کشف علمی و کاربرد کوتاه شده است و همپوشانی حوزه های دانشگاه، صنعت و دولت از طریق ارتباط، مشاوره و انتقال فناوری صورت می گیرد؛ دانشگاه های کارآفرین را مورد توجه قرار داده است (Etzkowitz & Zhou, 2023). توجه به محرکها، ویژگیها و درنهایت اقدامات لازم در امور دانشگاه های کارآفرین، سبب توسعه کارآفرینی می شود (مصطفی زاده و همکاران، ۱۴۰۰). که در این روند تکامل و اتخاذ سیاست های توسعه دانشگاه های کارآفرین، برخی دانشگاه های موفق در سطح بین المللی زیست بوم کارآفرینی شان را به صورت ارگانیک توسعه داده اند و سنت های عمیق توسعه و مشارکت صنعتی را برای ارتقای کارآفرینی تقویت نموده اند (سمندعلی اشتهاردی، ۱۴۰۱). اما با وجود مطالعات گسترده موضوع دانشگاه کارآفرین هنوز دارای ابهام است. آنچه که مهم است ارائه راهکار عملی مناسب و جامع برای اجرایی شدن موضوع این دانشگاه و حل چالش های آن است که این موضوع توجه به مولفه های لازم در جهت تنظیم تحول دانشگاه ها را می طلبد (مدرسی سریزدی و همکاران، ۱۴۰۱). بنابراین دانشگاه ها به طور فزاینده ای به توسعه کارآفرینی دانشگاهی توجه بیشتری می کنند که تمام عوامل موثر بر آن با سیاست ها و راهبردهای توسعه کارآفرینی دانشگاه همبستگی داشته باشد (Bezanilla et al, 2020). چالش های این توسعه شامل چالش های دانشگاهی، فاصله ای، عملیاتی، انسانی، مدیریتی، استراتژیک، سیاسی و فرهنگی است (Heydari et al, 2021). که باید با نیازسنجی درست و ارائه راهبردهای لازم به توسعه مدنظر برسد. در ادامه به برخی پژوهش های مرتبط در این باره اشاره می شود.

زاهدی (۱۴۰۳) در پژوهشی نشان داد حمایت تیم مدیریتی دانشگاه، توسعه سرمایه انسانی اعضای هیئت علمی و دانشجویان، تمرکز زدایی مراکز تصمیم گیری کارآفرینی، ایجاد محیط داخلی مطلوب، تقویت احساس تعهد عاطفی در کارکنان، حمایت از مهارت های فناورانه و آینده نگری در تدوین سیاست های آموزش عالی در ساختار زیست بوم کارآفرینی تاثیر بسزایی دارند. مرادنژادی (۱۴۰۳) در پژوهش خود مواردی همانند بهبود ساختار زیست بوم کارآفرینی، راه اندازی دفتر مشاوره کسب و کار و کارآفرینی در دانشکده ها، تعریف و تخصیص گرنه نوآفرینی برای طرح های اعضای هیأت علمی و دانشجویان، تقویت همکاری های گروهی و تیمی در تدریس، پروژه ها و طرح های پژوهشی، همکاری پروژه ای با سازمان ها و دستگاه های اجرایی، راه اندازی سامانه اطلاعاتی بازار از موارد پیش برنده زیست بوم کارآفرینی نوآورانه برشمرد. نتایج پژوهش حریری و همکاران (۱۴۰۲) نشان داد درونی سازی دانش، ارتباطات موثر میان اعضا، مستندسازی مقررات و آیین نامه ها و توزیع شفاف اطلاعات اثر مستقیم بر کارآفرینی دانشگاهی دارد. مصطفی زاده و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی فرهنگ کارآفرینی، زیرساخت های دانشگاه، سرمایه انسانی دانشگاه ها، استقلال در تصمیم گیری، ساختار سازمانی متناسب، یادگیری مشارکتی،

محتوای آموزشی مناسب، هدف‌گذاری در پژوهش، آشنایی میدانی با کارآفرینی و مهارت‌افزایی را سبب توسعه کارآفرینی یافتند. جمالی^۱ و همکاران (۲۰۲۴) بر اساس نتایج پژوهش خود دریافتند عوامل کلیدی محرک تحول در زمینه دانشگاه‌های کارآفرین شامل سرمایه انسانی، دانش، تحقیق و توسعه مبتنی بر خلاقیت، نوآوری و زیرساخت‌های حمایتی است. منتر^۲ و همکاران (۲۰۲۴) نیز در پژوهش خود بیان نمودند که مدل‌های کسب‌وکار فعلی که پایه دانشگاه‌های کارآفرین هستند، باید به تجاری‌سازی و انتقال دانش اقتصادی بینجامند. در پژوهشی دیگر لیو^۳ و همکاران (۲۰۲۳) نشان دادند تأثیر مثبت پیشنهادات ابزاری (خدمات پشتیبانی استارت‌آپ) بهتر از پیشنهادات آموزش کارآفرینی است. ملندز^۴ و همکاران (۲۰۲۰) بر اساس نتایج پژوهش خود عنوان نمودند که برای توسعه و رشد دانشگاه‌های کارآفرین جدیت در موضوعاتی نظیر سیاست‌های حمایتی دولت، گسترش تبلیغات فردی و زدودن پیچیدگی‌های اداری و بروکراسی غیر ضروری، لازم و مورد نیاز است. در پژوهش حاضر با بهره‌گیری از نتایج به دست آمده از پیشینه تحقیقاتی، تلاش شده تا آنچه که پژوهشگران در رابطه با مولفه‌ها و متغیرهای خاصی در قالب یکی از ابعاد توسعه و رشد دانشگاه‌های کارآفرین، بیان شده است؛ جمع‌آوری و در قالب مضامینی نو و با تبیین کلیدواژه‌ها به صورت کدهای باز در یک نگاه کلی به ضرورت‌های این حیطه بپردازد. در این صورت الگوی نهایی به صورت نقشه راهی پیش روی مخاطبان و ذینفعان، در سطوح مختلف به تبیین ایفای نقش لازم برای مسیر آینده دانشگاه‌های کارآفرین می‌پردازد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کیفی به جهت مرور نظام‌مند مطالعات پیشین با رویکرد فراترکیب می‌باشد. جامعه مورد بررسی در این تحقیق، پژوهش‌های منتشر شده در یک دهه اخیر در حد فاصل سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۴ در پایگاه‌های انتشار پژوهش‌های علمی بود. به منظور بهره‌بردن از رویکرد فراترکیب از الگوی سندلوسکی و بارسو^۵ (۲۰۰۷) بهره گرفته شد که شامل ۷ مرحله به شرح زیر می‌باشد:

مرحله اول. تنظیم سوالات پژوهش: این پرسش‌ها معمولاً بر اساس پارامترهای چه چیزی، چه کسی، چه زمانی و چگونه طرح می‌گردند. در این پژوهش سوال اصلی با توجه به هدف کار اینگونه مطرح می‌گردد: نیازهای دانشگاه‌های کارآفرین تا رسیدن به وضع مطلوب بر اساس پژوهش‌های یک دهه اخیر (در سه حیطه طراحی ساز و کارهای سازمانی، گستره ارتباطی و استراتژی‌های مدیریتی) کدام‌اند؟ به طور دقیق‌تر جستجو در این پژوهش شامل مواردی همچون «چه نیازهایی برای ارتقاء دانشگاه‌های کارآفرین ضروری است؟»، «چه زمانی به توسعه کارآمد دانشگاه‌های کارآفرین می‌رسیم؟»، «چگونه راهبردهای توسعه دانشگاه‌های کارآفرین را در سطوح مختلف اتخاذ کنیم؟»، «چه کسانی در توسعه دانشگاه‌های کارآفرین باید به ایفای نقش بپردازند؟»، «کدام نیازها برای توسعه دانشگاه‌های کارآفرین در یک دهه اخیر احصاء شده‌اند؟» و ... بوده است. مرحله دوم. بررسی نظام‌مند متون: منابع مد نظر در حوزه مطالعات دانشگاه‌های کارآفرین از طریق پایگاه‌های علمی مختلف داخل و خارج از کشور مانند Noormagz به تعداد ۲۱ مورد، Magiran به تعداد ۸ مورد، SID به تعداد ۴۲ مورد، Scopus به تعداد ۱۱ مورد، Science Direct به تعداد ۵۸ مورد، ProQuest به تعداد ۸ مورد، Google Scholar به تعداد ۱۲۰ مورد، Springer به تعداد ۱۵ مورد، Sage به تعداد ۵ مورد، Emerald به تعداد ۳۰ مورد، PubMed به تعداد ۲۰ مورد و Research Gate به تعداد ۵۱ مورد در رابطه با مفهوم مورد نظر استخراج و بررسی شد. مرحله سوم. انتخاب منابع مفید: در این مرحله تمام منابعی که بدون غربال کردن استخراج شده بودند، مورد واریسی قرار گرفتند. به جهت عدم ارتباط معنایی با عنوان پژوهش، تعداد ۲۳ منبع کنار گذاشته شدند. همچنین به دلیل همپوشانی برخی مقالات استخراج شده در پایگاه‌های

1. Jamali
2. Menter
3. Liu
4. Meléndez
5. Sandelowski & Barso

علمی نام برده، تعداد ۱۰۷ مورد حذف شد. در غربال بعدی بر اساس راهگشایی چکیده پژوهش در امکان دستیابی به راهبردهای نو در کاربست الگوی نهایی، تعداد ۱۵۸ حذف شدند. سپس بر اساس کیفیت محتوا، منابع بررسی شدند و تعداد ۳۹ مورد به دلیل ضعف در کیفیت پژوهشی در رسیدن به هدف تحقیقاتی بیان شده از سوی پژوهشگران، از بررسی نهایی کنار گذاشته شدند و در نهایت تعداد ۶۲ مورد منبع مناسب شامل ۳۳ منبع فارسی و ۲۹ منبع خارجی (لاتین) برای استخراج مفاهیم بررسی شدند. مرحله چهارم. استخراج اطلاعات: در این قسمت، اطلاعات استخراج شده شامل مفاهیم و نتایج به همراه منابع مورد استفاده جمع آوری شدند. مرحله پنجم. تجزیه و تحلیل یافته‌ها: در این مرحله تحلیل یافته‌ها و اطلاعات استخراج شده در قالب کدهای باز برآمده از فرآیند فراترکیب صورت می‌گیرد. مرحله ششم. کنترل و پایش کیفیت: در این مرحله و پس از کدگذاری اولیه، بعد از مدت زمان دو هفته نویسندگان با مرور مجدد اطلاعات استخراج شده به بررسی و در صورت نیاز اصلاحات لازم در فرآیند کدگذاری می‌پردازند. مرحله هفتم. ارائه یافته‌ها: در این مرحله یافته‌های مراحل پیشین بر اساس تشابه در مفاهیم در قالب مضمون‌های فرعی دسته‌بندی می‌شوند و در نهایت بر اساس قالب کلی مضامین اصلی پژوهش، دسته‌بندی می‌شوند.

یافته‌ها

در این قسمت نکات کلیدی به صورت کدهای باز مورد شناسایی و در قالب مضامین فرعی و اصلی قرار گرفتند.

جدول ۱. طراحی ساز و کارهای درون سازمانی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز	برخی از منابع استخراج کدها
فرآیند ساز و کارهای درون سازمانی	انعطاف در سمت‌ها و نمودار سازمانی	تعدیل ساختار سنتی - اصلاح ساختار سازمانی - تحولات موثر درون دانشگاهی - وجود مدیران توانا و کارآمد - کارمندان آموزش دیده و خیره - تفویض اختیار در قانون گذاری و اجرا - وجود ساختار پویا - به کارگیری مدیران با تجربه و دارای روحیه کارآفرینی - ایقا و ثبات مدیران کارآمد - ساختار منعطف سازمانی - توجه به شایستگی‌های ضروری هر سمت در دانشگاه کارآفرین - کاستن از بروکراسی اداری	بدافلو و همکاران (۱۴۰۳) - خدای عباسیه و همکاران (۱۴۰۳) - میر و همکاران (۱۴۰۳) - نقدی و همکاران (۱۴۰۳) - فراتی و کوهستانی قرائی (۱۴۰۲) - صدقتی و حجت (۱۴۰۰) - محمدشفیع و همکاران (۱۳۹۹) - سیمونی و عباسی (۱۳۹۹) - صفریان ناوخی و همکاران (۱۳۹۸) - ناری قمی و بحرینی (۱۳۹۷) - باقری کنی و همکاران (۱۳۹۶) - ترکمان و نوروزی (۱۳۹۶) - کاملی و همکاران (۱۳۹۵) - جمالی زواره و همکاران (۱۳۹۴) - مستغنی و بیٹی (۱۳۹۳) - راتن (۲۰۲۳) - آدرچ و موگ (۲۰۲۲) - لیو و پیتر (۲۰۲۱) - سنتولیا و همکاران (۲۰۱۹) - تیجسن و وینینک (۲۰۱۸) - دالمارکو و همکاران (۲۰۱۸) - بس و اوزگان (۲۰۱۷) - روبیج (۲۰۱۴) - مارکرکیاگا و همکاران (۲۰۱۴)
	برنامه‌ریزی آموزشی - پژوهشی	آموزش‌های کارآفرینانه - متناسب سازی سطح دانش تخصصی - پژوهش‌های نوآورانه - محتوای آموزشی و پژوهشی کارآمد - ایجاد آزمایشگاه‌های پژوهشی و تجاری - پرورش مهارت‌های فردی - کاهش نسبت بالای دروس نظری به دروس فنی و عملی - مدیریت دانش - توانمندسازی کادر آموزشی کم تجربه - تدوین برنامه‌های درسی چندرشته‌ای و فرا رشته‌ای - تدریس چند استادی - آموزش مهارت‌های نرم‌افزاری - توجه بیشتر به دروس کارآموزی و کارورزی - تسهیم دانش بومی سازی رشته‌ها و سرفصل‌های دانشگاه - پیوند میان آموزش عمومی و عالی - پژوهش‌های کاربردی - انجام توامان تحقیقات بنیادی و کاربردی - سرعت بخشیدن به موتور تولید دانش و انتشار موثر آن - بررسی پرسش‌های جدید پژوهشی	
	منابع و امکانات	گسترش زیرساخت‌های مورد نیاز دانشگاه - بالابردن کیفیت فناوری - مکان‌نمایی مناسب استقرار دانشگاه - اصلاح شکل و فرم ساختار دانشگاه - استقرار ساختارهای کارآفرینی وابسته به دانشگاه در نقاط مختلف شهر - تجهیز دانشگاه به امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری کافی	

بر اساس نتایج به دست آمده از تحلیل منابع استخراج شده در ارتباط با مضمون اصلی طراحی ساز و کارهای درون سازمانی، سه مضمون فرعی انعطاف در سمت‌ها و نمودار سازمانی، برنامه‌ریزی آموزشی - پژوهشی و منابع و امکانات تعیین

شدند که در جدول شماره ۱ کدهای باز و مضمون‌های فرعی بیانگر هر دسته به همراه برخی از منابع استخراج کدها ارائه شده‌اند. ابتدا کدهای باز به دست آمده به عنوان کلیدواژه‌های کمک‌کننده در یافتن نیازها و در عین حال راهبردهای توسعه دانشگاه‌های کارآفرین در دسته‌بندی‌هایی از کدهای مرتبط قرار گرفتند تا آنچه که درباره مسائل درون‌سازمانی خود دانشگاه است، به خوبی مشخص شود. آنگاه تبیین گسترده‌تر در ارتباط با سه مضمون انعطاف در سمت‌ها و نمودار سازمانی، برنامه‌ریزی آموزشی-پژوهشی و منابع و امکانات، آنچه را که لازمه توسعه دانشگاه‌های کارآفرین می‌باشد، پیش روی پژوهشگران قرار دهد. شاید ابتدایی‌ترین زمینه برای رسیدن به اهداف لازم در توسعه دانشگاه‌های کارآفرین توجه به موضوعات و چالش‌های درون خود سازمان باشد. چرا که ارتباط با اقتصاد و جامعه بدون توجه به امور درون سازمان و ایجاد اصلاحات و اقدامات لازم در آن بیهوده و بی‌ثمر باشد.

جدول ۲. گستره ارتباطی

مضمون اصلی	مضمین فرعی	کدهای باز	برخی از منابع استخراج کدها
گستره ارتباطی	ایجاد پل اتصال دانشگاه به اقتصاد بازار	جذب و رونق بنگاه‌های کوچک تحت نظر دانشگاه- تشکیل شرکت‌های زایشی- اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان- مدیریت بازار- ایجاد بازار اشتغال خودکفا- بالابردن کیفیت خدمات- تولید ثروت- تاکید بر حوزه دیجیتال ۰ مارکتینگ) به عنوان نیاز روز- کاربرد دانش از طریق تجاری‌سازی- تشکیل و توسعه بنگاه‌های کوچک و نوآورانه وابسته به دانشگاه مانند استارت‌آپ‌ها- بازارگرایی- ارتباط تحقیقات با صنعت و توسعه- تجاری‌سازی و درآمد شخصی برای دانشگاهیان- تقویت نوآوری‌های مقرون به صرفه- بهره‌گیری دانشگاه از الگوهای کارآفرینی صنعت	بدافلو و همکاران(۱۴۰۳)- خدماتی عباسیه و همکاران(۱۴۰۳)- عاشری(۱۴۰۳)- سیمونی و عباسی(۱۳۹۹)- برزگر و همکاران(۱۳۹۸)- حسینی و همکاران(۱۳۹۸)- صفریان ناوخی و همکاران(۱۳۹۸)- مردان شاهی و آقاجانی(۱۳۹۸)- میگون پوری و همکاران(۱۳۹۸)- جوانمردی و همکاران(۱۳۹۷)- حسنی و همکاران(۱۳۹۷)- عنایتی و همکاران(۱۳۹۷)- کاملی و همکاران(۱۳۹۵)- مستغنی و بی‌بی(۱۳۹۳)- احمد حسن(۲۰۲۴)- پاچکو و همکاران(۲۰۲۴)- نام(۲۰۲۴)- دارائوجیما و همکاران(۲۰۲۳)- راتن(۲۰۲۳)- اتزکوویتز و همکاران(۲۰۲۲)- فیشر و همکاران(۲۰۲۱)- گوئررو و همکاران(۲۰۲۰)- لتسه و همکاران(۲۰۲۰)- اسلو و همکاران(۲۰۱۹)- مونا و همکاران(۲۰۱۹)- تیجسن و وینینک(۲۰۱۸)- باریسک و همکاران(۲۰۱۷)- بس و اوزگان(۲۰۱۷)- اسپرر و همکاران(۲۰۱۶)- مک‌کلور(۲۰۱۶)- پوگوداوا و همکاران(۲۰۱۵)- گوئررو و همکاران(۲۰۱۵)- رویج(۲۰۱۴)- مارکرکیاگا و همکاران(۲۰۱۴)-
	افزایش دامنه ارتباطی با سازمان‌های توانمند	ایجاد قدرت ریزنی با منابع قدرت و ثروت - نوآوری حاصل از تعاملات دانشگاه، صنعت، دولت و جامعه- تقویت عوامل زمینه‌ای ملی و منطقه‌ای- همکاری با شرکت‌های مشاور- تقویت عوامل بین‌المللی- ایجاد تنوع در منابع مالی- ارتباط نزدیک با بخش خصوصی- طراحی ساختار ارتباطی مناسب با جامعه- توسعه فعالیت‌های خارجی مانند سفر دانشجویی- تعامل مستمر با محیط- پروژه‌های تجاری تیمی- وابستگی متقابل بین حوزه‌های محوری کارآفرینی- ارتقاء تعامل بازیگران حیطه کارآفرینی	

بر اساس نتایج به دست آمده از تحلیل منابع استخراج شده در ارتباط با مضمون اصلی گستره ارتباطی، دو مضمون فرعی ایجاد پل اتصال دانشگاه به اقتصاد بازار و افزایش دامنه ارتباطی با سازمان‌های توانمند تعیین شدند که در جدول شماره ۲ کدهای باز و مضمون‌های فرعی بیانگر هر دسته به همراه برخی از منابع استخراج کدها ارائه شده‌اند. پس از قرارگیری کدهای باز مرتبط در دسته‌بندی‌های مشابه، مفهوم و مضمون کلی گستره ارتباطی به عنوان دومین مضمون اصلی آنچه را که زمینه‌ساز گسترش دانشگاه‌های کارآفرین است، در دو دسته فرعی و جزئی‌تر ایجاد پل اتصال دانشگاه به اقتصاد بازار و افزایش دامنه ارتباطی با سازمان‌های توانمند پیش روی پژوهشگران قرار داد. طبعاً بدون ارتباطات لازم خصوصاً ارتباطات برون‌سازمانی با بازار کار و دیگر نهادهای موفق آنچه که رسالت دانشگاه‌های کارآفرین است؛ به خوبی محقق نمی‌شود.

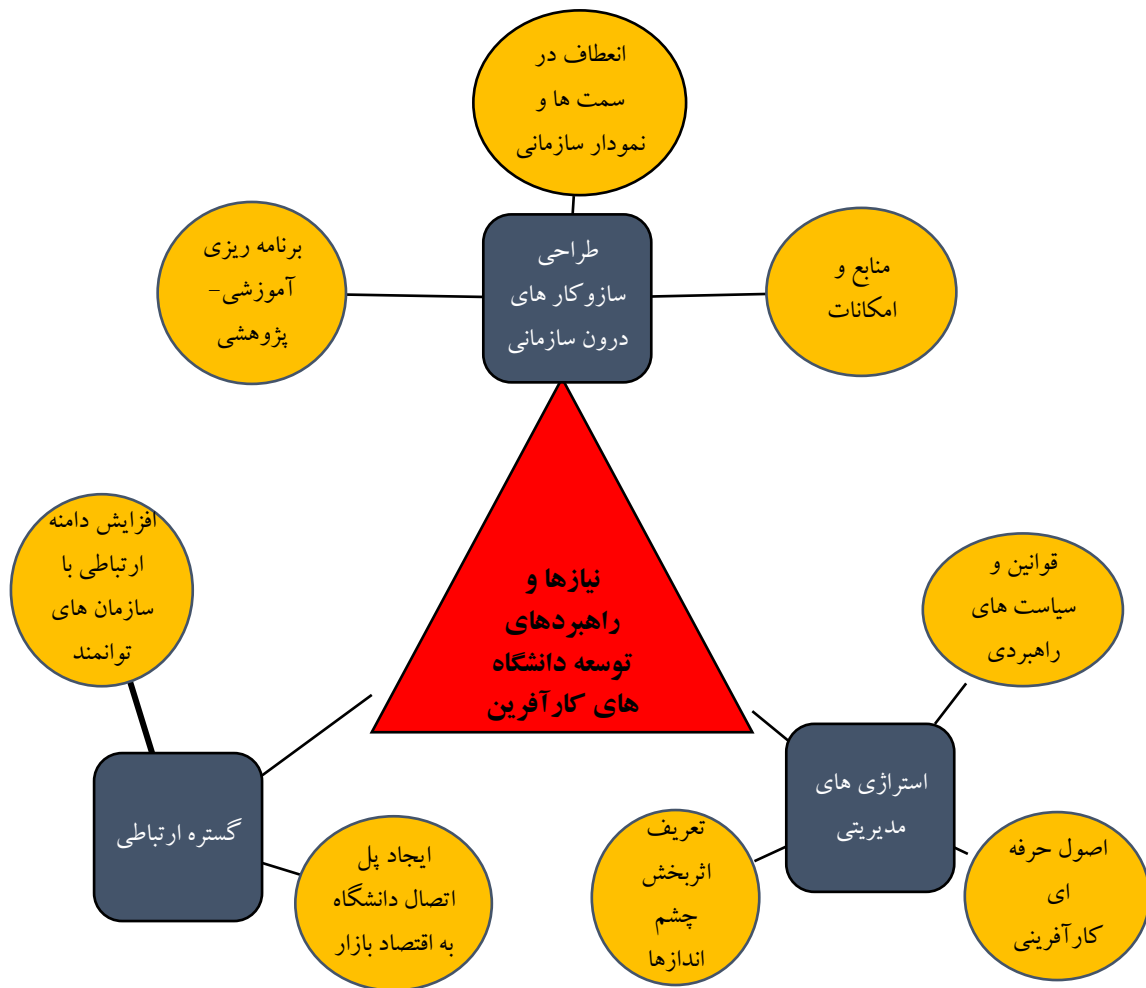
جدول ۳. استراتژی های مدیریتی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز	برخی از منابع استخراج کدها
استراتژی های مدیریتی	قوانین و سیاست های راهبردی	خدمات حمایتی دولت از بخش کارآفرینی - نظارت شفاف بر سازمان های مجری سیاست های کارآفرینی - حمایت مدیران از طرزح های کوچک آزمایشی - تطبیق با تحولات اجتماعی، اقتصادی و محیطی - مدیریت و رهبری مدیرانه - رهبری کارآفرینانه - مدیریت اقتضائی پروژه ها - مدیریت ذینفعان و ارزش های جامعه - طرح ریزی خودکفایی مالی و علمی - فراهم نمودن فضای رقابت آزاد - کاستن از ممنوعیت ها - تاکید بر ارتقاء کیفی تا کمی - توسعه پارک های علم و فناوری - همراهی و حمایت رسانه ها از کارآفرینی - ثبات در سیاست های دولتی - جلب مشارکت نظام مند نخبگان کارآفرینی	بدافلو و همکاران (۱۴۰۳) - خدای عباسیه و همکاران (۱۴۰۳) - عاشری (۱۴۰۳) - عبدالکریم الساعاتی و حسینی نیا (۱۴۰۳) - میر و همکاران (۱۴۰۳) - نقدی و همکاران (۱۴۰۳) - مدرسی سریزدی و همکاران (۱۴۰۱) - جامه بزرگی و میگون پوری (۱۴۰۰) - فریدی و همکاران (۱۳۹۹) - حسینی و همکاران (۱۳۹۸) - شعاع اردبیلی و همکاران (۱۳۹۸) - صفریان ناوخی و همکاران (۱۳۹۸) - مردان شاهی و آقاجانی (۱۳۹۸) - میگون پوری و همکاران (۱۳۹۸) - نیک سرشت و همکاران (۱۳۹۸) - امین بیدختی و همکاران (۱۳۹۷) - گودرزی و همکاران (۱۳۹۷) - نهاردانی و همکاران (۱۳۹۷) - یوسفیان و مسترخانی (۱۳۹۶) - گوئرو و همکاران (۲۰۲۴) - گوئرو و همکاران (۲۰۲۰) - لتسبه و همکاران (۲۰۲۰) - الریحیل و همکاران (۲۰۱۸) - بس و اوزگان (۲۰۱۷) - جوستینا و همکاران (۲۰۱۷) - هونگ (۲۰۱۷) - آرانها و گارسیا (۲۰۱۴) - مارک کرباگا و همکاران (۲۰۱۴)
	اصول حرفه ای کارآفرینی	ایجاد فرهنگ کارآفرینی - توجه بیشتر به سرمایه انسانی - ایجاد و افزایش انگیزه فردی - ریسک پذیری - خلاقیت - عزم و اراده - خوداتکایی - تحمل ابهام - وجود نگرش کارآفرین - سلامت فکری - پرورش روحیه کارآفرینی - مدیریت مهارت های فردی دانشجویان - برطرف ساختن ضعف ها در ایده پردازی خلاقانه - پذیرش رسالت کارآفرینی - مخاطره پذیری - چالش طلبی - کارآفرینی سودمند - خودنظارتی - کشف استعدادها - آگاه سازی افراد جامعه پیرامون فواید کارآفرینی - کاهش توهم دانایی - فداکاری - رهبری هوشمند - حس تعلق - گسترش فرهنگ خوداشتغالی - نظام پاداش و ارزیابی پربازده - تشویق نوآوران - ایجاد انگیزه رهبری کارآفرینانه - تضارب آرا و تحمل نظرات مختلف و مخالف - سنجش عینی و روشن معیارها	
	تعریف اثربخش چشم اندازها	بازنگری در فلسفه و اهداف - تعریف کارآفرینی به عنوان اولویت استراتژیک دانشگاه - توجه به هدف محوری - تعیین چشم انداز برنامه ها بر اساس کاربرد در حل مشکلات اجتماعی - بیان شفاف چشم انداز مشترک و راهبرد آینده نگر در دانشگاه - مفهوم سازی مجدد در برخی حیطه ها - بازنگری در ماموریت ها - بازتعریف مدل های کسب و کار	

بر اساس نتایج به دست آمده از تحلیل منابع استخراج شده در ارتباط با مضمون اصلی استراتژی های مدیریتی، سه مضمون فرعی قوانین و سیاست های راهبردی، اصول حرفه ای کارآفرینی و تعریف اثربخش چشم اندازها تعیین شدند که در جدول شماره ۳ کدهای باز و مضمون های فرعی بیانگر هر دسته به همراه برخی از منابع استخراج کدها ارائه شده اند. پس از دو مضمون و در حقیقت دو مرحله یادشده، چالش ها، مسائل فراسازمانی، حواشی و جوانب دیگری برای تکمیل ایفای نقش و رسالت دانشگاه های کارآفرین وجود دارد که بدون راهبردها و هنرهای مدیریتی و کاربست نقش رهبری سازمان از ضروری ترین مولفه ها در این رابطه باشد. مدیریتی که به خوبی و حتی با هدایت جمعی اعضای سازمان، دائما در حال تغییر متناسب با شرایط و در راستای اهداف سازمانی باشد.

در نهایت پس از استخراج ۱۲۰ کد باز در قالب ۸ مضمون فرعی و سه مضمون فرعی که در جداول شماره ۱ تا ۳ به آنها اشاره شد، شکل زیر به عنوان مدل پژوهش حاضر ترسیم شد.

نمودار ۱. مدل پژوهش

با توجه به نتایج حاصله از استخراج و دسته‌بندی‌های مختلف، الگویی با شمول کلی که نشان‌دهنده مضامین اصلی و فرعی تحقیق و همچنین نشان‌دهنده راهبرد لازم برای اتخاذ تصمیمات مقتضی در حیطه دانشگاه‌های کارآفرین باشد؛ در یک نگاه مطابق نمودار (۱) به دست آمد.

نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی راهبردهای توسعه دانشگاه‌های کارآفرین بر اساس توجه به نیازهای این دانشگاه‌ها است. این پژوهش دارای سه مضمون اصلی شامل طراحی سازوکارهای سازمانی، گستره ارتباطی و استراتژی‌های مدیریتی می‌باشد. نتایج به دست آمده از بررسی منابع استخراج‌شده نهایی در فرآیند فراترکیب نشان‌داد که رابطه با اولین مضمون اصلی یعنی طراحی سازوکارهای درون سازمانی، عوامل مربوط به انعطاف در سمت‌ها و نمودار، برنامه‌ریزی آموزشی-پژوهشی و منابع و امکانات سازمانی بیشترین نقش را به عنوان مضامین فرعی داشتند. در ارتباط با عوامل مربوط به انعطاف در سمت‌ها و نمودار سازمانی؛ تعدیل ساختار سنتی، وجود ساختار پویا، کاستن از بروکراسی اداری، ابقا و ثبات مدیران کارآمد و ...، در ارتباط با عوامل مربوط به برنامه‌ریزی آموزشی-پژوهشی؛ آموزش‌های کارآفرینانه، متناسب سازی سطح دانش تخصصی، محتوای آموزشی و پژوهشی کارآمد، توجه بیشتر به دروس کارآموزی و کارورزی، انجام توأمان تحقیقات بنیادی و کاربردی و ...، در ارتباط با عوامل مربوط به منابع و

امکانات؛ گسترش زیرساخت‌های مورد نیاز دانشگاه، تجهیز دانشگاه به امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری کافی، بالا بردن کیفیت فناوری، اصلاح شکل و فرم ساختار دانشگاه و ... به عنوان اثرگذارترین کدهای استخراجی بر نیازهای دانشگاه‌های کارآفرین برای نیل به وضع مطلوب شناخته شدند. نتایج به دست آمده در این باره با نتایج حاصل از پژوهش‌های زاهدی (۱۴۰۳)، مصطفی‌زاده و همکاران (۱۴۰۰)، ملندز^۱ و همکاران (۲۰۲۰) مرتبط بود. در تحقیقات ذکر شده بر موضوعاتی توسعه سرمایه انسانی هیئت علمی، تمرکززدایی مراکز تصمیم‌گیری کارآفرینی ایجاد محیط داخلی مطلوب، استقلال در تصمیم‌گیری، ساختار سازمانی مناسب، محتوای آموزشی مناسب، هدف‌گذاری در پژوهش، زدودن پیچیدگی‌های اداری و بروکراسی غیرضروری، تاثیر منابع در پیشبرد اهداف و ... که ناظر به مضمون اصلی طراحی ساز و کارهای سازمانی بود؛ اشاره شده است.

در رابطه با دومین مضمون اصلی یعنی گستره ارتباطی، عوامل مربوط به ایجاد پل اتصال دانشگاه به اقتصاد بازار و افزایش دامنه ارتباطی با سازمان‌های توانمند بیشترین نقش را به عنوان مضامین فرعی داشتند. در ارتباط با عوامل مربوط به ایجاد پل اتصال دانشگاه به اقتصاد بازار؛ جذب و رونق بنگاه‌های کوچک تحت نظر دانشگاه، بازارگرایی، ارتباط تحقیقات با صنعت و توسعه، بهره‌گیری دانشگاه از الگوهای کارآفرینی صنعت و ...، در ارتباط با عوامل مربوط به افزایش دامنه ارتباطی با سازمان‌های توانمند؛ ایجاد قدرت رایزنی با منابع قدرت و ثروت، ارتباط نزدیک با بخش خصوصی، توسعه فعالیت‌های خارجی مانند سفر دانشجویی، تقویت عوامل زمینه‌ای ملی و منطقه‌ای، نوآوری حاصل از تعاملات دانشگاه، صنعت، دولت و جامعه و ... به عنوان اثرگذارترین کدهای استخراجی بر نیازهای دانشگاه‌های کارآفرین برای نیل به وضع مطلوب شناخته شدند. نتایج به دست آمده در این باره با نتایج حاصل از پژوهش‌های مرادنژادی (۱۴۰۳)، منتر^۲ و همکاران (۲۰۲۴)، لیو^۳ و همکاران (۲۰۲۳) مرتبط بود. در تحقیقات ذکر شده بر مفاهیمی نظیر راه‌اندازی دفتر مشاوره کسب و کار و کارآفرینی، همکاری پروژه‌ای با سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی، راه‌اندازی سامانه اطلاعاتی برای پیوند به بازار، تجاری‌سازی و انتقال دانش اقتصادی، زمینه ایجاد سرمایه‌گذاری، خدمات پشتیبانی استراتژیک، تعیین روابط میان راهبردها و ... بود؛ اشاره شده است.

در رابطه با سومین مضمون اصلی یعنی استراتژی‌های مدیریتی؛ عوامل مربوط به قوانین و سیاست‌های راهبردی، اصول حرفه‌ای کارآفرینی و تعریف اثربخش چشم‌اندازها بیشترین نقش را به عنوان مضامین فرعی داشتند. در ارتباط با عوامل مربوط به قوانین و سیاست‌های راهبردی؛ خدمات حمایتی دولت از بخش کارآفرینی، نظارت شفاف بر سازمان‌های مجری سیاست‌های کارآفرینی، مدیریت ذینفعان و ارزش‌های جامعه، همراهی و حمایت رسانه‌ها از کارآفرینی، ثبات در سیاست‌های دولتی و ...، در ارتباط با عوامل مربوط به اصول حرفه‌ای کارآفرینی؛ ایجاد فرهنگ کارآفرینی، توجه بیشتر به سرمایه انسانی، ریسک‌پذیری، خلاقیت، خود اتکایی، سلامت فکری، پرورش روحیه کارآفرینی، تضارب آرا و تحمل نظرات مختلف و مخالف، سنجش عینی و روشن معیارها و ...، در ارتباط با عوامل مربوط به تعریف اثربخش چشم‌اندازها؛ بازنگری در فلسفه و اهداف، تعریف کارآفرینی به عنوان اولویت استراتژیک دانشگاه، تعیین چشم‌انداز برنامه‌ها بر اساس کاربرد در حل مشکلات اجتماعی، بازنگری در مأموریت‌ها، مفهوم‌سازی مجدد در برخی حیطه‌ها و ... به عنوان اثرگذارترین کدهای استخراجی بر نیازهای دانشگاه‌های کارآفرین برای نیل به وضع مطلوب شناخته شدند. نتایج به دست آمده در این باره با نتایج حاصل از پژوهش‌های جمالی^۴ و همکاران (۲۰۲۴)، حریری و همکاران (۱۴۰۲) مرتبط بود. در تحقیقات ذکر شده بر موضوعاتی چون توجه به خلاقیت، نوآوری، سرمایه انسانی و تحقیق و توسعه به عنوان محرک‌های تحول؛ توجه بیشتر به ضوابط و مقررات، مستندسازی اقدامات، تغییر فرهنگ دانشگاهی به سمت شتابدهی، تاکید بر حضور گسترده دانشجویان به عنوان سیاست اصلی توسعه کارآفرینی و ... که ناظر به مضمون استراتژی‌های مدیریتی بود؛ اشاره شده است.

نتایج این مطالعه نشان‌دهنده آن است که توسعه دانشگاه‌های کارآفرین مستلزم توجه به سه محور اصلی است: طراحی سازوکارهای سازمانی در بستریهایی مانند زیرساخت‌های ضروری درون دانشگاه، زمینه‌ساز تحول در دانشگاه‌ها و تبدیل آن‌ها به نهادهای کارآفرین هستند. از سوی دیگر، گستره ارتباطی مؤثر بین دانشگاه، صنعت و جامعه، امکان تبادل دانش و فناوری را فراهم

1. Meléndez
2. Menter
3. Liu
4. Jamali

می‌کند و به ایجاد اکوسیستم‌های نوآوری کمک می‌نماید. در نهایت، با بهره‌گیری از استراتژی‌های مدیریتی مناسب، از جمله رهبری تحول‌گرا و مدیریت منابع انسانی کارآفرینانه، نقش کلیدی در هدایت و اجرای موفقیت‌آمیز این تحولات ایفا می‌کنند. این یافته‌ها بر ضرورت نگاه جامع و یکپارچه به ابعاد مختلف توسعه دانشگاه‌های کارآفرین تأکید دارند.

لذا بر اساس کلیات پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که پس از جا افتادن مفهوم دانشگاه‌های کارآفرین و اهمیت رسالت تعریف‌شده درباره وظایف و کارکردها، انجام مطالعات زیادی در این مسیر پرچالش برای پایش دائمی کنترل کیفیت لازم و ضروری است. بر همین اساس و در راستای بررسی توسعه دانشگاه‌های کارآفرین؛ نیازها و راهبردها، مطالعه مفاهیم و نکات کلیدی پژوهش‌های متنوع در حیطه‌های مختلف ما را به نتایج مفیدی در این زمینه رساند. نتایج به دست آمده بیانگر لزوم ارتقاء کیفیت و یا اصلاح مواردی در تمام حیطه‌های اثرگذار چون طراحی ساز و کارهای سازمانی، گستره ارتباطی مناسب و استراتژی‌های مدیریتی لازم و سودمند بود. کدهای باز استخراج‌شده به شکل نکات و مفاهیم کلیدی با قرارگیری در قالب مضمون‌های فرعی و اصلی، رهنمودهای لازم را جهت چگونگی انجام اصلاحات و اقدامات مقتضی، مشخص نمودند.

در مسیر انجام پژوهش حاضر مواردی چون نبود دسترسی به برخی مقالات موجود در پایگاه‌های انتشار تحقیقات علمی-پژوهشی، عدم امکان بررسی و گردآوری تمام تحقیقات انجام‌گرفته در حوزه دانشگاه‌های کارآفرین، عدم وجود مطالعات گسترده در زمینه نیازسنجی تخصصی دانشگاه‌های کارآفرین جهت آنالیز و تجزیه و تحلیل و ... از جمله محدودیت‌ها بودند. همچنین پیشنهاد می‌گردد در انجام پژوهش‌های آتی، با انجام مصاحبه از نظرات افراد خیره و با تجربه در دانشگاه‌های کارآفرین، صنعت و بازار کار بهره‌گرفته شده و نکات ارزشمند به دست آمده در قالب مقالات علمی-پژوهشی و مفاهیم بیان‌شده از هر دو سو را جهت استفاده پژوهشگران و به کارگیری عملیاتی به استحضار مسئولین مرتبط رسانده شود. پایش و رصد منظم و متعدد در طول سال، با معیارهای عملیاتی و قابل محاسبه اقتصادی برای ارزیابی میزان موفقیت و توفیق دانشگاه‌های کارآفرین در دستیابی به اهداف صریح توسعه و پیشرفت اقتصادی، صورت گیرد. جلسات منظم میان نمایندگان دانشگاه و دانشجویان منتخب با صاحب‌نظران اقتصادی و مدیران موفق صنعت و بخش خصوصی جهت تبادل تجربیات و بررسی امکان همکاری صورت پذیرد. بازتعریف ماموریت‌ها در عین قرارگیری در چارچوب کلی بر اساس نیازهای روز و مسائل و مشکلات مورد ابتلای اجتماع تعیین گردد.

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان به نحو مساوی در نگارش مقاله همکاری داشتند.

تعارض منافع

بر اساس اظهارات نویسندگان، این مقاله تعارض منافی ندارد.

حامی مالی

بنابر اظهارات نویسندگان این پژوهش هیچگونه حامی مالی ندارد.

سپاسگزاری

از تمامی مشارکت‌کنندگان در این پژوهش سپاسگزاری می‌شود.

منابع

- احمدی، حیدر، حسینی، سید یعقوب، چامیان، مریم، و نعمت‌الهی، حمیدرضا. (۱۴۰۱). ارزیابی شاخص‌های دانشگاه کارآفرین بر مبنای مدل گیب در دانشگاه خلیج فارس بوشهر. *مدیریت منابع انسانی پایدار*، ۴(۷)، ۵۰-۲۹.
- امین بیدختی، علی اکبر، محمدی، رضا و رحیمی، محسن. (۱۳۹۷). طراحی الگوی تضمین کیفیت دانشگاه کارآفرین در نظام دانشگاهی ایران. *مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی*، ۸(۲۲)، ۲۶۳-۲۲۷.
- باقری کنی، مصباح‌الهدی، نوروزی، خلیل، محمدی، مهدی، و آزادی احمدآبادی، جواد. (۱۳۹۶). کشف و اولویت بندی ابعاد و مولفه های موثر بر ساختار دانشگاه کارآفرین: پیشنهادی برای موفقیت در وظایف نسل سوم دانشگاه ها. *مجله رشد فناوری*، ۱۳(۵۲)، ۱۴-۸.
- بدافلو، امید، بیٹی، حامد، قره بگلو، مینو و بنی هاشمی، محمدعلی. (۱۴۰۳). تبیین مولفه‌های دانشکده معماری کارآفرین. *نامه آموزش عالی*، ۱۷(۶۵)، ۲۴-۴۳.
- برزگر، نادر، قورچیپان، نادرقلی، و تقی پورظهیر، علی. (۱۳۹۸). آسیب شناسی خلق ظرفیتهای نوآوری در مدیریت دانشگاهی ایران (مورد: دانشگاه آزاد اسلامی). *دوماهنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۱۰(۳۷)، ۳۱۰-۲۹۱.
- پذیرفته، زیبا، یوسفی سعید آبادی، رضا، و فتاحی، مجید. (۱۳۹۹). ارائه مدل توسعه دانشگاه کارآفرین مبتنی بر پایدارسازی کسب‌وکارهای دانش‌بنیان (مطالعه موردی: دانشگاه صنعتی شریف تهران). *مطالعات برنامه ریزی آموزشی*، ۹(۱۷)، ۳۲۵-۳۰۵.
- ترکمان، طاهره و نوروزی، علیرضا. (۱۳۹۶). بررسی وضعیت شاخصهای دانشگاه کارآفرین بر مبنای مدل گیب ۲۰۱۲ در دانشگاه تهران. *رهیافت*، ۲۷(۶۵)، ۱۴۸-۱۳۱.
- جامه بزرگی، محمدجواد، و میگون پوری، محمدرضا. (۱۴۰۰). فرهنگ اکوسیستم کارآفرینی دانشگاهی، پیشران توسعه‌ی کارآفرینی اجتماعی. *مدیریت فرهنگی*، ۱۴(۵۱)، ۵۷-۴۵.
- جمالی زواره، بتول، نیلی، محمدرضا، و شادفر، حوریه. (۱۳۹۴). تبیین عناصر برنامه درسی کارآفرینی در آموزش فنی و حرفه‌ای. *مهارت آموزی*، ۳(۱۲)، ۲۱-۷.
- جوانمردی، شیوا، عباسپور، عباس، خرسندی طاسکوه، علی، و قیاشی ندوشن، سعید. (۱۳۹۷). طراحی الگوی دانشگاه نوآور در چارچوب اکوسیستم نوآوری در ایران. *آموزش عالی ایران*، ۱۰(۴)، ۱۷۰-۱۳۷.
- حریری، اردوان، نادری، نادر و شفیع، سلیمان. (۱۴۰۲). اثرگذاری مدیریت دانش بر کارآفرینی دانشگاهی (مورد مطالعه: دانشگاه جامع علمی کاربردی). *مجله پژوهش‌های کارآفرینی*، ۲(۱)، ۷۶-۶۳.
- حسینی، زهره، ابوالقاسمی، محمود و مشبکی اصفهانی، اصغر. (۱۳۹۷). ارائه الگوی کارآفرینی دانشگاهی برای دانشگاه فنی و حرفه‌ای. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۲(ویژه‌نامه)، ۱۲۳۴-۱۲۱۳.
- حسینی، سید محمدرضا، عباس‌نژاد، علی، سعیدی، پرویز و مستقیمی، محمدرضا. (۱۳۹۸). "برازش مدل توسعه کارآفرینی با رویکرد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی" (مورد مطالعه: اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان گلستان). *مطالعات کارآفرینی و توسعه پایدار کشاورزی*، ۶(۲)، ۸۷-۹۸.
- خدای عباسیه، فهیمه، گیوکی، ابراهیم، مهدی زاده، سمانه، شکوه، زهرا، و سالاری، یاسر. (۱۴۰۳). ارائه و اعتبارسنجی مدل اجرای خط مشی های عمومی آموزش عالی کشور در راستای تحقق دانشگاه کارآفرین. *توسعه و سرمایه*، ۹(۱)، ۲۴۸-۲۲۷.
- زاهدی، امیراحسان. (۱۴۰۳). تحلیل الزامات زیست‌بوم کارآفرینی دانشگاهی. *مجله پژوهش‌های کارآفرینی*، ۳(۲)، ۲۰-۱.
- سمندر علی اشتهاردی، مژگان، گودرزی، مهدی و قربانی، محمدحسین. (۱۴۰۱). راهبردهای تحقق مأموریت آموزشی در دانشگاه کارآفرین: رویکرد ترکیبی سنتز چارچوب و گروه کانونی. *مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی*، ۱۲(۴۴)، ۱۶۲-۱۰۸.
- سیمونی، پیونیک، و عباسی، مریم. (۱۳۹۹). ارزیابی رابطه آموزش دانشگاهی و فعالیت حرفه‌ای در رشته‌های معماری و شهرسازی نمونه تفصیلی: دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر. *نشریه هنرهای زیبا: معماری و شهرسازی*، ۲۵(۱)، ۵۴-۴۳.

- شعاع اردبیلی، فرزانه، رحمانی، جعفر و ویسی، غلامرضا. (۱۳۹۸). طراحی و ارائه چارچوب مفهومی و مدل دانشگاه کارآفرین بر اساس نظریه داده بنیاد سیستماتیک. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۳(۴۷)، ۱۱۵-۱۳۲.
- صفریان ناوخی معصومه، زاهد بابلان، عادل، معینی کیا، مهدی و رضایی شریف علی. (۱۳۹۸). مطالعه کیفی: شناسایی مولفه‌های دانشگاه کارآفرین. مجله توسعه آموزش جندی شاپور/اهواز، ۱۰(۲)، ۱۶۱-۱۵۴.
- صدیقتی، عباس، و حجت، عیسی. (۱۴۰۰). محتوای آموزش معماری در ایران و میزان موفقیت دوره کارشناسی در انتقال این محتوا(علمی پژوهشی). مطالعات معماری ایران، ۸(۱۵)، ۹۱-۱۱۲.
- طوسی، سیده فاطمه، فریریزی، الهام، و قربانی، محمود. (۱۴۰۱). شناسایی و تبیین شایستگی‌های مدیران دانشگاه‌های کارآفرین در دانشگاه‌های آزاد خراسان رضوی. فصلنامه آموزش و توسعه منابع انسانی، ۹(۳۴)، ۲۹۲-۲۶۳.
- عاشری، رسول. (۱۴۰۳). کنکاشی در شناخت الزامات اجرایی و شاخص‌های موفقیت در ایجاد دانشگاه کارآفرین(نمونه موردی: دانشگاه تهران). همایش ملی پژوهش‌های مدیریت و علوم انسانی در ایران.
- عبدالکریم‌الساعاتی، ثنا، و حسینی‌نیا، غلامحسین. (۱۴۰۳). شناسایی و ارزیابی مهارت‌ها و شایستگی‌های رهبری کارآفرینانه مبتنی بر نقش دانشگاه کارآفرین. مهارت آموزش، ۳(۱۲)، ۲۷-۷.
- عنایتی، ترانه، صالحی، محمد و جلالی، طیبه. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر هوش‌های رقابتی و تجاری بر تجاری‌سازی ایده‌ها با تأکید بر مزیت رقابتی در دانشگاه‌های نسل سوم به‌منظور ارائه مدل. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۲(ویژه‌نامه)، ۳۶۱-۲۷۸.
- فراستی، حسن، و کوهستانی قرائی، محمد نادر. (۱۴۰۲). شناسایی عوامل موثر بر صلاحیت حرفه‌ای مدیران دانشگاه علمی- کاربردی به عنوان دانشگاه کارآفرین. فصلنامه مطالعات مدیریت و کارآفرینی، ۹(۲)، ۷۸-۶۱.
- فریدی، محمدرضا، سید عباس‌زاده، میرمحمد، حسنی، محمد، قلاوندی، حسن، و سبحانی‌نژاد، مهدی. (۱۳۹۹). ارائه مدلی برای سنجش آمادگی مؤسسات آموزش عالی برای تبدیل شدن به دانشگاه نسل سوم (نوآور و کارآفرین). پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۵(۱)، ۴۱-۲۳.
- کاملی، محسن، عظمتی، حمیدرضا و رمضی، فرزانه. (۱۳۹۵). نقش دانش طراحی معماری در توانبخشی حرفه‌ای مهندسان معمار. فناوری آموزش، ۱۰(۴)، ۳۵۰-۳۴۱.
- گودرزی، ریحانه، حسینی، سید رسول و طبائیان، سید کمال. (۱۳۹۷). چارچوبی برای توسعه کارآفرینی دانشگاهی در رشته‌های علوم انسانی در ایران. فصلنامه علمی پژوهشی توسعه کارآفرینی، ۱۱(۴)، ۶۷۹-۶۶۱.
- محمدشفیق، محبوبه، نیستانی، محمدرضا، میرشاه جعفری، سید ابراهیم و تقوائی، ویدا. (۱۳۹۹). ارزیابی کیفیت برنامه‌دستی در آموزش‌های مهارتی؛ مطالعه موردی: رشته معماری دانشکده فنی و حرفه‌ای شریعتی تهران. رویکردهای نوین آموزشی، ۱۵(۱)، ۱۰۲-۷۹.
- مدرسی سریزدی، سیده جمیله، عباس پور، عباس، و مدرسی سریزدی، آسیه‌السادات. (۱۴۰۱). شناسایی و تبیین مؤلفه‌های زمینه‌ای موثر بر ایجاد دانشگاه کارآفرین(با رویکرد فراترکیب). مطالعات برنامه ریزی آموزشی، ۱۱(۲۱)، ۲۲۶-۲۰۲.
- مرادنژادی، همایون. (۱۴۰۳). پیش‌برنده‌های زیست‌بوم کارآفرینی در دانشگاه ایلام. مجله پژوهش‌های کارآفرینی، ۳(۱)، ۱۱۰-۹۳.
- مردان شاهی، محمدمهدی، و آقا جانی، حسنعلی. (۱۳۹۸). نقش آموزش کارآفرینی بر افزایش خلاقیت دانشجویان. نوآوری و ارزش آفرینی، ۴(۸)، ۳۳-۴۲.
- مستغنی، علیرضا، و بیٹی، حامد. (۱۳۹۳). بررسی محتوای درس مصالح ساختمانی در حوزه دروس فنی در برنامه آموزشی دوره کارشناسی معماری. پنجمین همایش آموزش معماری. تهران.
- مصطفی زاده، فاطمه، حقیقت منفرد، جلال، و کرامتی، محمدعلی. (۱۴۰۰). توسعه کارآفرینی در دانشگاه با رویکرد فراترکیب (مطالعه موردی: دانشگاه تهران مرکزی). مدیریت کسب و کار نوآورانه، ۱۳(۵۲)، ۱۴۱-۱۲۳.
- میر، ناهید، رحیمی کیا، امین و دارایی، مهری. (۱۴۰۳). طراحی مدل اکوسیستم کارآفرینی در دانشگاه با رویکرد دانش محور. مدیریت و چشم انداز آموزش، ۶(۲)، ۱۹۳-۱۶۷.

- میگون پوری، محمدرضا، عربیون، ابوالقاسم، پوربصیر، محمد مهدی و مبینی دهکردی، علی. (۱۳۹۸). طراحی اکوسیستم کارآفرینی پردیس دانشگاهی با رویکرد مدلسازی ساختاری - تفسیری. *فناوری آموزش*، ۱۳(۴)، ۹۸۰-۹۶۹.
- ناری قمی، مسعود، و بحرینی، حجت اله. (۱۳۹۷). جایگاه تخصص میانی در نظام حرفه‌ای‌ای معماری و ساختمان (مطالعه موردی: دفاتر نظام‌مهندسی شهر قم). *باغ نظر*، ۱۵(۶۴)، ۲۸-۱۵.
- نقدی، محمدحسن، دهقان دهنوی، حسن، هنری، محمد تقی، دهقانی اشکذری، محمدرضا، و صادقیان، ابوالفضل. (۱۴۰۳). شناسایی و رتبه بندی شاخص های توسعه کارآفرینی با رویکرد اشتغال صنعتی دانش آموختگان دانشگاه با رویکرد فراترکیب. *تکنولوژی در کارآفرینی و مدیریت استراتژیک*، ۳(۴)، ۵۲-۳۷.
- نهاردانی، حمید، معقول، علی، زنده دل، احمد و نودهی، حسن. (۱۳۹۷). طراحی مدل مدیریت دانش در دانشگاه فنی و حرفه ای با راهبرد آموزش تربیت کارآفرین. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۲(ویژه‌نامه)، ۶۵۱-۶۲۹.
- نیک سرشت، مریم ناز، مظفر، فرهنگ، صالح صدق پور، بهرام، و حسینی، سیدباقر. (۱۳۹۸). اصول مدیریت معماری با محوریت آموزش مدیریت طراحی. *نشریه علمی اندیشه معماری*، ۳(۶)، ۵۸-۴۴.
- یوسفیان، کیانوش، و فرهادی مسترخانی، مریم. (۱۳۹۶). بررسی مبانی و اصول مسوولیت مدنی معمار در نظام حقوقی ایران. *قانون یار*، ۲(۲)، ۲۵۹-۲۷۷.

References

- Abdulkarim Al-Saati, S., & Hosseininia, G. (1403). Identifying and assessing entrepreneurial leadership skills and competencies based on the role of the entrepreneurial university. *12(3)*, 7-27.
- Abreu, M., & Grinevich, V. (2024). The entrepreneurial university: strategies, processes, and competing goals. *J Technol Transf*, 49, 1-44. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-024-10085-7>
- Adrech, D., & Mog, P. (2022). Democracy and Entrepreneurship. *Democracy and Entrepreneurship. Entrepreneurship Theory and Practice*, 46(2), 368-392. DOI: <https://doi.org/10.1177/1042258720943307>
- Ahmad Hassan, N. (2024). University business incubators as a tool for accelerating entrepreneurship: theoretical perspective. *Review of Economics and Political Science*, 9(5), 434-453. DOI: <https://doi.org/10.1108/REPS-10-2019-0142>
- Ahmad, N. H., Halim, H. A., Ramayah, T., Popa, S., & Papa, A. (2018). The ecosystem of entrepreneurial university: the case of higher education in a developing country. *International Journal of Technology Management*, 78(1-2), 52-69. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJTM.2018.093935>
- Ahmadi, H., Hosseini, S., Chamiyan, M., & Nematollahi, H. (2022). Assessing the Parameters of an Entrepreneurial University based on Gibbs' Model in Bushehr, Persian Gulf University. *Journal of Sustainable Human Resource Management*, 7(4), 29-50. DOI: <https://doi.org/10.22080/SHRM.2022.3915>
- Architecture and Urban Planning, University of Arts. *Architecture and Urban Planning (Fine Arts)*, 25(1), 43-54. DOI: <https://doi.org/10.22059/jfaup.2021.307181.672505>
- Aranha, E., & Garcia, N. (2014). Dimensions of a metamodel of an entrepreneurial university. *African Journal of Business Management*, 8(10), 336-349. DOI: <https://doi.org/10.5897/AJBM2013.7101>
- Asheri, R. (1403). An exploration into identifying the implementation requirements and success indicators in creating an entrepreneurial university (case study: University of Tehran). National Conference on Management and Humanities Research in Iran.
- Bagheri Kani, M., Norouzi, K., Mohammadi, M., & Azadi Ahmadabadi, J. (2017). Discovering the prioritization of dimensions and components affecting the structure of the proposed entrepreneurial university for success in the tasks of the third generation of universities. *Journal of Technological Growth*, 13(52), 8-14.
- Barcik, A., Dziwiński, P., & Jakubiec, M. (2017). The potential of academic entrepreneurship in universities of Visegrad group countries. *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej Zarządzanie*, 27(1), 18-35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17512/znpcz.2017.3.1.02>
- Barzegar, N., Ghorchian, N., & Taghipourzaheer, A. (2019). Pathology of Creating Innovation Capacities in Iranian University Management (Case: Islamic Azad University). *Bimonthly Scientific-Research Journal: New Approaches in Educational Management*, 10(37), 291-310. DOI: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.20086369.1398.10.37.13.7>
- Bas, M., & Ozgan, H. (2017). A model proposal related to the creation of an Entrepreneur University in Turkey and evaluation of applicability. *IIB International Refereed Academic Social Sciences Journal*, 8(28), 1-25.
- Belitski, M., & Sikorski, J. (2024). Three steps for universities to become entrepreneurial: a case study of entrepreneurial process and dynamic capabilities. *J Technol Transf*, 49, 1-2. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-024-10099-1>
- Bezanilla, M. J., García-Olalla, A., Paños-Castro, J., & Arruti, A. (2020). Developing the Entrepreneurial University: Factors of Influence. *Sustainability*, 12(3), 842. DOI: <https://doi.org/10.3390/su12030842>

- Bidokti, A., Mohammadi, R., & Rahimi, M. (2018). Designing a Quality Assurance Model for Entrepreneurial Universities in the Iranian University System. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 8(22), 223-227.
- Birkel, H., & Müller, J. M. (2021). Potentials of Industry 4.0 for supply chain management within the triple bottom line of sustainability - A systematic literature review. *Journal of Cleaner Production*, 289, 125-612. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.125612>
- Bizri, R., Hammoud, J., Stouhi, M., & Hammoud, M. (2019). The entrepreneurial university: a proposed model for developing nations. *Journal of Management Development*, 38(5), 383-404. DOI: <https://doi.org/10.1108/JMD-11-2018-0347>
- Bodaghlou, O., Beyti, H., Gharehbaglou, M., Mohammad, & Banihashemi, A. (2024). Explaining the Components of Entrepreneurial Architectural School. *Higher Education Letter*, 17(65), 37-52. DOI: <https://doi.org/10.22034/HEL.2024.712724>
- Bustanza, O. F., Vendrell-Herrero, F., & Gomes, E. (2020). Unpacking the effect of strategic ambidexterity on performance. A cross-country comparison of MMNES developing product-service innovation. *International Business Review*, 26(6), 101-569. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2019.01.004>
- Centobelli, P., Cerchione, R., & Esposito, E. (2019). Exploration and exploitation in the development of more entrepreneurial universities: A twisting learning path model of ambidexterity. *Technological Forecasting and Social Change*, 141, 172-194. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.10.014>
- Daraojimba, C., Abioye, K., Bakare, A., Mhlongo, N., Onunka, O., & Daraojimba, D. (2023). Technology and innovation to growth of entrepreneurship and financial boost: a decade in review (2013-2023). *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*, 5(10), 769-792. DOI: <https://doi.org/10.51594/ijmer.v5i10.593>
- Dalmarco, G., Hulsink, W., & Blois, G. V. (2018). Creating entrepreneurial universities in an emerging economy: Evidence from Brazil. *Technological Forecasting and Social Change*, 135, 99-111. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.04.015>
- Elrehail, H., Emeagwali, O. L., Alsaad, A., & Alzghoul, A. (2018). The impact of transformational and authentic leadership on innovation in higher education: The contingent role of knowledge sharing. *Telematics and Informatics*, 35(1), 55-67. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tele.2017.09.018>
- Enayati, T., Salehi, M., & Jalali, T. (2018). Investigating the effect of competitive and business intelligence on the commercialization of ideas with emphasis on competitive advantage in third-generation universities in order to present a model. *Journal of Research in Educational Systems*, 12(Special Issue), 361-378.
- Errasti, N., Bezanilla, M., García-Olalla, A., Auzmendi, E., & Paños, J. (2018). Factors and maturity level of entrepreneurial universities in Spain. *International Journal of Innovation Science*, 10(1), 71-91. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJIS-05-2017-0043>
- Etzkowitz, H., Dzisah, J., & Clouser, M. (2022). Shaping the entrepreneurial university: Two experiments and a proposal for innovation in higher education. *Industry and Higher Education*, 36(1), 3-12. DOI: <https://doi.org/10.1177/0950422221993421>
- Etzkowitz, H., & Zhou, C. (2023). "Chapter 20: Entrepreneurial university conception: an instauration for the advancement and utilization of knowledge". In *Research Handbook on the Transformation of Higher Education*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781800378216.00030>
- Faridi, M., Abbaszadeh, A., Hassani, M., Ghalavandi, H., & Sobhani Nejad, M. (2017). Designing a model to assess the readiness of higher education institutions to become third-generation universities. *Research on Education and Learning*, 15(1), 23-41.

- Fischer, B., Guerrero, M., Guimón, J., & Schaeffer, P. (2021). Knowledge transfer for frugal innovation: Where do entrepreneurial universities stand? *Journal of Knowledge Management*, 25(2), 360-379. DOI: <https://doi.org/10.1108/JKM-01-2020-0040>
- Forati, H., & Kohestani-Qaraei, M. (2023). Identifying factors affecting the professional qualifications of managers of scientific-applied universities as entrepreneurial universities. *Quarterly Journal of Management and Entrepreneurship Studies*, 9(2), 61-78.
- Giustina, S., Susana, E., Žilvinas, M., & Karl, H. (2017). An Intellectual Capital framework to measure universities' third mission activities. *Technological Forecasting and Social Change*, 123, 229-239. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2016.12.013>
- Goodarzi, R., Hosseini, S., & Tabaeian, S. (2018). A Framework for the Development of Academic Entrepreneurship in Humanities in Iran. *Journal of Entrepreneurship Development*, 11(4), 661-679. DOI: <https://doi.org/10.22059/jed.2019.272159.652843>
- Guerrero, M., Cunningham, J. A., & Urbano, D. (2015). Economic impact of entrepreneurial universities' activities: An exploratory study of the United Kingdom. *Research Policy*, 44(3), 748-764. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2014.10.008>
- Guerrero, M., Fayole, A., Guardo, M., Lamin, W., & Mian, S. (2024). Reviewing the entrepreneurial university: Strategic challenges and theory building opportunities. *Small Business Economics*, 63(2), 527-548. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11187-023-00858-z>
- Guerrero, M., Urbano, D., & Guyon, E. (2020). Entrepreneurial university ecosystems and graduates' career patterns: Do entrepreneurship education programmes and university business incubators matter? *Journal of Management Development*, 39(5), 753-775
- Haddad, G., Haddad, G., & Nagpal, G. (2021). Can students' perception of the diverse learning environment affect their intentions toward entrepreneurship? *Journal of Innovation & Knowledge*, 6(3), 167-176. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jik.2021.04.002>
- Hariri, A., Naderi, N., & Shafee, S. (2023). The Impact of Knowledge Management on Academic Entrepreneurship (Case Study: The University of Applied Sciences and Technology). *Journal of Entrepreneurship Research*, 2(1), 63-76. DOI: <https://doi.org/10.22034/jer.2023.1971438.1009>
- Hasanpour, N., & Aghajani, H. (2022). Presenting a model for forming a university accelerator with a psychological readiness approach for entrepreneurship (empirical evidence: selected universities). *Entrepreneurship Development Magazine*, 15(1), 81-100. DOI: <https://doi.org/10.22059/jed.2021.331420.653782>
- Hassani, Z., Abolghasemi, M., & Meshbaki Esfahani, A. (2018). Presenting a model of academic entrepreneurship for technical and vocational universities. *Journal of Research in Educational Systems*, 12(Special Issue), 1213-1234.
- Heydarian, N., Najafabadi, M. O., Lashgarara, F., & Mirdamadi, M. (2021). Explaining the Challenges Facing the Development of Entrepreneurial University: The Application of Grounded Theory. *The Journal of Contemporary Issues in Business and Government*, 27(3), 2561-2568. DOI: <https://cibgp.com/au/index.php/1323-6903/article/view/1865>
- Hong, D., Gao, L., Yokoya, N., Yao, J., Chanussot, J., Du, Q., & Zhang, B. (2021). More Diverse Means Better: Multimodal Deep Learning Meets Remote-Sensing Imagery Classification. *IEEE Transactions on Geoscience and Remote Sensing*, 59(5), 4340-4354. DOI: <https://doi.org/10.1109/TGRS.2020.3016820>
- Hosseini, S., Abbasnejad, A., Saeedi, P., & Mokhteeemi, M. (2019). Fit of the Entrepreneurship Development Model with the Employment Approach of University Graduates (Case Study: Technical and Vocational Education Directorate of Golestan Province). *Entrepreneurship Studies and Sustainable Agricultural Development*, 6(2), 87-98. DOI: <https://doi.org/10.22069/jead.2021.18674.1439>

- Huang, M. (2017). How can academic innovation performance in university-industry collaboration be improved? *Technological Forecasting & Social Change*, 123, 210–215. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2016.03.024>
- Jamali, K., Katper, N., Khaskhelly, F., & Khaskhelly, Y. (2024). University incubators: Cultivating innovation for a flourishing entrepreneurial society. *International Research Journal of Management and Social Sciences*, 5(3), 151-165. DOI: <http://irjmss.com/index.php/irjmss/article/view/340>
- Jamali Zavareh, B., Nili, M., & Shadfar, H. (2015). Explaining the elements of the entrepreneurship curriculum in technical and vocational education. *Skill Training*, 3(12), 7-21.
- Jameh Bozorgy, M., & Meygunpouri, M. (2021). The culture of the university entrepreneurial ecosystem, a driver of the development of social entrepreneurship. *Cultural Management*, 14(51), 45-57.
- Javanmardi, S., Abbaspour, A., Khorsandi-Tekveh, A., & Ghiyashi-Nodushan, S. (2018). Designing an innovative university model within the framework of the innovation ecosystem in Iran. *Iranian Higher Education*, 10(4), 137-170.
- Kameli, M., Azemati, H., & Ramazi, F. (2016). The role of architectural design knowledge in the professional rehabilitation of architectural engineers. *Educational Technology (Technology and Education)*, 11(1), 71-80.
- Khodami Abbasieh, F., Giouki, E., Mehdizadeh, S., Shokoh, Z., & Salari, Y. (2024). Presentation and validation of the model for implementing the country's general higher education policies in order to realize the entrepreneurial university. *Development and Capital*, 9(1), 227-248. DOI: <https://doi.org/10.22103/jdc.2023.20683.1330>
- Letsbe, L., Ebiwo, P., & Edgar Nsamwoni, A. (2024). Critical success factors in creating entrepreneurial universities: A case of Botswana. *International Journal of Research in Business and Social Science*, 13(5), 830-845. DOI: <https://doi.org/10.20525/ijrbs.v13i5.3544>
- Li, H., Wu, Y., & Chen, M. (2021). Adaptive fault-tolerant tracking control for discrete-time multiagent systems via reinforcement learning algorithm. *IEEE Transactions on Cybernetics*, 51(3), 1163-1174. DOI: <https://doi.org/10.1109/TCYB.2020.2982168>
- Liu, S., & Peter, C. (2021). Towards the entrepreneurial university 2.0: Reaffirming the responsibility of universities in the era of accountability. *Sustainability*, 13(6), 30-73. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13063073>
- Lira, M., & Guerrero, M. (2023). Entrepreneurial university ecosystem's engagement with SDGs: Looking into a Latin-American University. *Community Development*, 54(3), 337-352. DOI: <https://doi.org/10.1080/15575330.2022.2163411>
- Lyu, J., Shepherd, D., & Lee, K. (2023). From intentional to nascent student entrepreneurs: The moderating role of university entrepreneurial offerings. *Journal of Innovation & Knowledge*, 8(1), 100-305. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jik.2023.100305>
- McClure, K. R. (2016). Building the innovative and entrepreneurial university: An institutional case study of administrative academic capitalism. *The Journal of Higher Education*, 87(4), 516-543. DOI: <https://doi.org/10.1080/00221546.2016.11777412>
- Markuerkiaga, L., Igartua-Lopez, J., & Errasti, N. (2014). Factors fostering entrepreneurial universities to develop academic entrepreneurship activities: an assessment of European universities. *International Journal of Technology Transfer and Commercialisation*, 13(1-2), 107-132. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJTTC.2014.072680>
- Mardan Shahi, M., & Agha Jani, H. (2019). The role of entrepreneurship education on students' creativity. *Innovation and Entrepreneurship*, 4(8), 33-42.

- Meléndez, A., Obra, A., Lockett, N., & Fuster, E. (2020). Entrepreneurial Universities and Sustainable Development. The Network Bricolage Process of Academic Entrepreneurs. *Sustainability*, 12(4), 3-14. DOI: <https://doi.org/10.3390/su12041403>
- Menter, M. (2024). From technological to social innovation: toward a mission-reorientation of entrepreneurial universities. *The Journal of Technology Transfer*, 49(1), 104-118. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-023-10002-4>
- Meygunpouri, M., Arabion, A., Pournbasir, M., & Mobini Dehkordi, A. (2019). Designing the entrepreneurship ecosystem of a university campus with an interpretive structural modeling approach. *Journal of Education Technology*, 14(1), 251-261. DOI: <https://doi.org/10.22061/jte.2019.3694.1921>
- Mir, N., Rahimi Kia, A., & Daraei, M. (2024). Designing an entrepreneurial ecosystem model in a university with a knowledge-based approach. *Management and Educational Perspective*, 6(2), 167-193. DOI: <https://doi.org/10.22034/jmep.2024.430532.1300>
- Modarresi Saryazdi, S., Abbas Pour, A., & Modarresi Saryazdi, A. (2022). Identifying and explaining the contextual factors affecting the creation of an entrepreneurial university (with a meta-synthesis approach). *Educational Planning Studies*, 11(21), 202-226. DOI: <https://doi.org/10.22080/eps.2023.22106.2056>
- Mohammad Shafi, M., Neistani, M., Mirshah Jafari, S., & Taghvaei, V. (2020). Evaluating the quality of the curriculum in vocational training; Case study: Architecture major, Shariati Technical and Vocational College, Tehran. *New Educational Approaches*, 15(1), 79-102. DOI: <https://www.doi.org/10.22108/nea.2020.122481.1461>
- Moona, H., Mariadossb, J., Babu, J., & Jean, L. (2019). Collaboration with higher education institutions for successful firm innovation. *Journal of Business Research*, 99, 534-541. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.09.033>
- Moradnezehadi, H. (2024). The Promoters of the Entrepreneurship Ecosystem at Ilam University. *Journal of Entrepreneurship Research*, 3(1), 93-110. DOI: <https://doi.org/10.22034/jer.2024.2027333.1108>
- Mostafazadeh, F., Haghighat-Monfared, J., & Keramati, M. (2021). Developing Entrepreneurship in University with a Meta-Synthesis Approach (Case Study: Central Tehran University). *Innovative Business Management*, 13(52), 123-141. DOI: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22520104.1400.13.52.7.3>
- Mostaghni, A., & Beiti, H. (2014). Studying the content of the building materials course in the technical courses in the undergraduate architecture program with an emphasis on training architecture graduates with the ability to participate in executive projects. Fifth Architectural Education Conference. Tehran.
- Naghdi, M. H., Dehghan Dahnavi, H., Honari, M. T., Dehghani Ashkezari, M. R., & Sadeghian, A. (2024). Identification and Ranking of Entrepreneurial Development Indicators with an Industrial Employment Approach for University Graduates Using Meta-Synthesis Approach. *Journal of Technology in Entrepreneurship and Strategic Management*, 3(4), 37-52. DOI: <https://doi.org/10.61838/kman.jtesm.3.4.3>
- Nahardani, H., Maqabal, A., Zendedel, A., & Nodehi, H. (2018). Designing a knowledge management model in a technical and vocational university with an entrepreneurial education strategy. *Journal of Research in Educational Systems*, 12 (Special Issue), 629-651.
- Nam, S. (2024). The Role of Entrepreneurial Universities for Social Innovation in the Age of Knowledge Democracy: Based on the Quadruple Helix Model. *Journal of the Economic Geographical Society of Korea*, 27(2), 133-154. DOI: <https://doi.org/10.23841/egsk.2024.27.2.133>

- Nari Qomi, M., & Bahreini, H. (2018). The position of intermediate specialization in the professional system of architecture and construction (case study: engineering system offices in Qom city). *Bagh-e-Nazar*, 15(64), 15-28. DOI: <https://doi.org/10.22034/bagh.2018.69477>
- Nikseresht, M., Mozaffar, F., Saleh Sedgpour, B., & Hosseini, S. (2019). Principles of architectural management with a focus on design management education. *Architectural Thought*, 3(6), 44-58. DOI: <https://doi.org/10.30479/at.2020.11247.1276>
- Pacheco, A., Ferreira, J., Simoes, J., Vega, P., & Dabic, M. (2024). Academic entrepreneurship: entrepreneurial orientation, networks, market orientation, and development. *Management Decision*, 30(6), 14-48. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJEBR-04-2023-0333>
- Parmentola, A., Ferretti, M., & Panetti, E. (2021). Exploring the university-industry cooperation in a low innovative region. What differences between low tech and high tech industries? *International Entrepreneurship and Management Journal*, 17, 1469-1496. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11365-020-00671-0>
- Pazirofteh, Z., Yousefi Saedabadi, R., & Fattahi, M. (2020). Presenting an Entrepreneurial University Development Model Based on the Sustainability of Knowledge-Based Businesses (Case Study: Sharif University of Technology, Tehran). *Educational Planning Studies*, 9(17), 305-325. DOI: <https://doi.org/10.22080/eps.2021.3192>
- Pogodaeva, T., Zhaparova, D., & Irina, E. (2015). Changing role of the university in innovation development: new challenges for Russian regions. *Social and Behavioral Sciences*, 214, 359-367. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.659>
- Radko, N., Belitski, M., & Kalyuzhnova, Y. (2022). Conceptualising the entrepreneurial university: the stakeholder approach. *The Journal of Technology Transfer*, 1-90. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10961-022-09926-0>
- Ratten, N. (2023). Entrepreneurship: Definitions, opportunities, challenges, and future directions. *Global Business and Organizational Excellence*, 42(5), 79-90. DOI: <https://doi.org/10.1002/joe.22217>
- Rooij, A. (2014). University knowledge production and innovation: getting a grip. *Minerva*, 52(2), 263-272. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11024-014-9254-1>
- Safarian-Navkhi, M., Zahed-Babolan, A., Moeini-Kia, M., & Rezaei-Sharif, A. (2019). Qualitative Study: Identifying the Components of Entrepreneurial University. *Ahvaz Jundishapur Journal of Educational Development*, 10(2), 154-161. DOI: <https://doi.org/10.22118/edc.2019.90927>
- Salamzadeh, A., Yadollahi Farsi, J., Motavaseli, M., Markovic, M., & Kesim, H. (2015). Institutional factors affecting the transformation of entrepreneurial universities. *International Journal of Business and Globalisation*, 14(3), 271-291. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJBG.2015.068620>
- Samandar Ali Eshtehardi, M. (2022). Structural-interpretive modeling of strategies for realizing the mission of education in an entrepreneurial and community-oriented university. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 28(2), 33-64. DOI: <https://doi.org/10.52547/IRPHE.28.2.33>
- Samandar Ali Eshtehardi, M., Goodarzi, & Ghorbani, M. (2022). *Journal Strategic Studies of Public Policy*, 12(44), 108-163. DOI: <https://doi.org/10.22034/sspp.2022.556123.3233>
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. Springer Publishing Company, New York.
- Schaeffer, P., Fischer, B., Queiroz, S., Salati, G., & Moraes, M. (2024). What makes an entrepreneurial university? Institutional moderators of ecosystem impacts in a developing country. *Science and Public Policy*, 51(1), 108-126. DOI: <https://doi.org/10.1093/scipol/scad062>
- Sedaghati, A., & Hojjat, I. (2019). The content of architectural education in Iran and the success rate of the undergraduate course in transferring this content. *Iranian Architectural Studies*, 8(15), 91-112.

- Shoa Ardebili, F., Veisi, G., & Rahmani, J. (2018). Design and proposal of conceptual framework and model of entrepreneurial university based on systematic data-based theory. *Journal of Research in Educational Systems*, 13(47), 115-132. DOI: <https://doi.org/10.22034/jiera.2019.160732.1736>
- Sigüenza, C. P., Steubing, B., Tukker, A., & Aguilar-Hernández, G. A. (2020). The environmental and material implications of circular transitions: A diffusion and product-life-cycle-based modeling framework. *Journal of Industrial Ecology*, 25(3), 563-579. DOI: <https://doi.org/10.1111/jiec.13072>
- Simoni, P., & Abbasi, M. (2020). Evaluating the relationship between university education and professional activity in the fields of architecture and urban planning. *Architecture and Urban Planning (Fine Arts)*, 25(1), 43-54. DOI: <https://doi.org/10.22059/jfaup.2021.307181.672505>
- Sperrer, M., Müller, C., & Soos, J. (2016). The concept of the entrepreneurial university applied to universities of technology in Austria: already reality or a vision of the future? *Technology Innovation Management Review*, 6(10), 37-44. DOI: <http://dx.doi.org/10.22215/timreview/1026>
- Tajpour, M., Kawamorita, H., & Demiryurek, K. (2021). Towards the third generation of universities with an entrepreneurial approach. *International Journal of Techno Entrepreneurship*, 21(2), 122-133. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJTE.2020.113927>
- Tijssen, R., & Winnink, J. (2018). Capturing R&D excellence: indicators, international Statistics, and innovative universities. *Scientometrics*, 114, 687-699. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11192-017-2602-9>
- Toosi, S., Fariborzi, E., & Ghorbani, M. (2022). Identifying and explaining the competencies of entrepreneurial university managers in the free universities of Khorasan Razavi. *Quarterly Journal of Education and Human Resources Development*, 9(34), 263-292. DOI: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.24233277.1401.9.34.1.8>
- Torkaman, T., & Norouzi, A. (2017). Studying the status of entrepreneurial university indicators based on the 2012 Gibb model at the University of Tehran. *Rahyaf Quarterly*, 27(65), 131-148. DOI: <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.10272690.1396.27.65.9.7>
- Tunio, M. N. (2020). "Chapter 7: Academic entrepreneurship in developing countries: contextualizing recent debate". In *Research Handbook on Entrepreneurship in Emerging Economies*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781788973717.00014>
- Uslu, B., Calikoglu, A., Seggie, F., & Seggie, S. (2019). The entrepreneurial university and academic discourses: The meta-synthesis of Higher Education articles. *Higher Education Quarterly*, 73(3), 285-311. DOI: <https://doi.org/10.1111/hequ.12198>
- Weerasekara, S., & Bhanugopan, R. (2022). The impact of entrepreneurs' decision-making style on SMES' financial performance. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*, 15(5), 861-884. DOI: <https://doi.org/10.1108/JEEE-03-2021-0099>
- Wu, J., Wood, G., Chen, X., Meyer, M., & Liu, Z. (2020). Strategic ambidexterity and innovation in Chinese multinational vs. indigenous firms: The role of managerial capability. *International Business Review*, 29(6), 101-652. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2019.101652>
- Youssefian, K., & Farhadi-Mastarkhani, M. (2017). A study of the foundations and principles of civil liability of architects in the Iranian legal system. *Qanun Yar*, 2(2), 259-277.
- Zaidan, E., Momani, R., & Alastair, M. (2024). Entrepreneurial universities and integrated sustainability for the knowledge-based economy: self-perception and some structural challenges in the Gulf region. *Humanities and Social Sciences Communications*, 11(1), 1-14. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03032-2>
- Zahedi, A. E. (2024). Analyzing the Requirements of Academic Entrepreneurship Ecosystem. *Journal of Entrepreneurship Research*, 3(2), 1-20. DOI: <https://doi.org/10.22034/jer.2024.715292>